Normalbelopp för existensminimum vid taxeringen 1976[1]

RSV har fastställt följande normalbelopp att för år 1975 tjäna till ledning vid bestämmande av existensminimum enligt 50 § 2 mom tredje stycket kommunalskattelagen (KL) och 41 § 2 mom uppbördslagen.

Löneortsgrupp	4	5
	Belopp i kr för år	
1 Ensamstående	11 200	11 500
2 Sammanlevande makar och likställda	17 200	17 800
3 Tillägg för varje barn	1 800	1 860

Med uttrycket "likställda" under 2 ovan avses skattskyldiga som, utan att vara gifta, lever tillsammans, om de tidigare varit förenade i äktenskap eller gemensamt har eller har haft barn.

Som framgår av punkt 4.5 i efterföljande anvisningar kan existensminimibelopp inte överstiga summan av grundavdrag, inkomst motsvarande den skattereduktion och den särskilda skattereduktion som kan komma att åtnjutas samt högsta belopp för extra avdrag enligt 50 § 2 mom tredje stycket KL (10 000 kr och tillägg med 2 500 kr för varje oförsörjt barn).

För angivna normalbelopp gäller samma ortsgruppsindelning som tillämpas i det allmänna avlöningsavtalet för statliga och vissa andra tjänstemän. – – –

Anvisningar angående tillämpningen av de av RSV fastställda normalbeloppen för existensminimum

1. *Förutsättningarna för medgivande av extra avdrag på grund av att den skattskyldiges inkomst understiger hans existensminimum*

Bestämmelserna om extra avdrag vid *taxering* till kommunal och till statlig inkomstskatt återfinns i 50 § 2 mom KL och anvisningarna till denna paragraf samt i 9 § 2 mom lagen om statlig inkomstskatt.

[1] Tabellen med transumerade anvisningar är från RSV:s meddelanden serie Du 1974: 13 med anvisningar till ledning vid bestämmande av existensminimum i det särskilda fallet under beskattningsåret 1975.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:36

1.2 *Kvarstående skatt*

Befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag för kvarstående skatt kan medges även om nedsatt arbetsförmåga, långvarig oförvållad arbetslöshet, stor försörjningsbörda eller annan därmed jämförlig omständighet inte föreligger. Härom hänvisas till andra stycket av anvisningarna till 41 § uppbördslagen.

1.3 *Nedsatt arbetsförmåga*

— —

1.4 *Långvarig oförvållad arbetslöshet*

I regel torde arbetslöshet få betecknas som långvarig vid en varaktighet av tre eller fyra månader i obruten eller i huvudsak obruten följd.

1.5 *Stor försörjningsbörda*

Det torde i allmänhet få förutsättas att skattskyldig, som har att försörja tre eller flera barn, har stor försörjningsbörda. Är skattskyldig ensamstående och huvudsakligen sysselsatt i förvärvsarbete, torde försörjningsbördan kunna anses stor redan om det finns två barn utan egen inkomst och utan möjlighet att lämna effektiv hjälp i hemmet. Stor försörjningsbörda kan även föreligga för ensamstående med endast ett barn, om detta barn är i behov av ständig tillsyn och vård.

Även på grund av försörjning av andra än egna barn, exempelvis av syskon utan inkomst, kan stor försörjningsbörda anses föreligga (se vidare punkt 1.6 nedan).

Stor försörjningsbörda kan föreligga även i fall där en person är förpliktad utge stort underhåll.

1.6 *Annan därmed jämförlig omständighet*

I 50 § 2 mom KL stadgas, att vid taxering extra avdrag må medges om skattskyldigs skatteförmåga under beskattningsåret varit väsentligen nedsatt till följd av långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än barn, för vilka den skattskyldige ägt tillgodonjuta allmänt barnbidrag, eller annan därmed jämförlig omständighet.

Befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag kan komma i fråga i alla sådana fall där extra avdrag för nedsatt skatteförmåga vid taxering kan medges.

1.7 *Blandade fall*

För befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag kan för en skattskyldig finnas flera orsaker, vilka faller under olika punkter här ovan. Den lokala skattemyndigheten har då att bedöma den inverkan på skatteförmågan, som

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:36

kan föreligga genom de samverkande omständigheterna. Som exempel kan anföras, att såväl nedsatt arbetsförmåga som stor försörjningsbörda kan åberopas på en gång. Även om i ett sådant fall ingendera av de anförda orsakerna ensam skulle kunna motivera befrielse eller nedsättning, kan de tillsammans utgöra tillräcklig grund härför.

2 *Normalbeloppen*

2.1 Enligt punkt 1 av anvisningarna till 50 § KL är normalbeloppen för existensminimum i första hand avsedda för skattskyldiga med inkomst huvudsakligen av tjänst.

2.2 Normalbeloppen avser *dels* ensamstående skattskyldiga, *dels* sammanlevande äkta makar och likställda. Tillägg för barn avser båda kategorierna. Om två skattskyldiga, som från taxeringssynpunkt är att betrakta som ensamstående, sammanlever och har gemensamt hushåll, skall normalbelopp för äkta makar tillämpas för dem.

2.3 I normalbeloppen har kostnad för bostad beräknats till 3 360 kr avseende ett rum och kök.

Återstående del av normalbeloppen avser andra utgifter såsom för kost, kläder, tvätt, hygien, gas, elektricitet, telefon, radio, TV, fackföreningsavgifter, andra nödvändiga medlemsavgifter samt smärre utgifter för tillfälliga behov.

Normalbeloppen kan frångås både uppåt och nedåt om skäl därtill föreligger. Beträffande den faktiska bostadskostnaden hänvisas till vad som anförs under punkt 4.1.

3 *Beräkning av den skattskyldiges inkomster*

3.1 Bestämmelser om beräkning av den skattskyldiges inkomster vid fastställande av extra avdrag för nedsatt skatteförmåga finns meddelade i anvisningarna till 50 § KL.

3.2 Enligt punkt 1 av anvisningarna till 50 § KL medräknas inte barnbidrag. Socialhjälp skall inte heller medräknas. Sjukpenning enligt lagen om allmän försäkring och lagen om yrkesskadeförsäkring, föräldrapenning, kontant arbetsmarknadsstöd, dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa m m skall däremot medräknas. Vidare skall medräknas uppburna underhållsbidrag för barn, bidragsförskott och andra liknande icke skattepliktiga intäkter.

3.3 Vid bestämmande av den inkomst som skall jämföras med existensminimum, får från bruttoinkomsten avdrag ske endast för nödvändiga utgifter

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:36

för inkomstens förvärvande, t ex för resor till och från arbetet. Avdrag får inte göras för gäldräntor eller för livförsäkringspemier, fackföreningsavgifter eller liknande utgifter.

4 *Avvikelser från normalbeloppen*

4.1 Beträffande den i normalbeloppen ingående bostadskostnaden erinras om, att i det enskilda fallet existensminimum får höjas eller sänkas med hänsyn till faktiska bostadskostnader. Detta gäller under förutsättning att bostaden inte anses vara för stor. Utgångspunkt bör därvid vara att ett rum och kök i regel anses som normal bostad för ensamstående utan barn eller med ett barn samt för makar och likställda utan barn. För familj bestående av tre eller fyra personer bör som normal bostad godtas lägenhet om två rum och kök. För större familj får större bostad godtas som normal.

Om bostaden består av egen bostadsfastighet får hänsyn tas till ränteutgifter och kostnader som är nödvändiga för fastighetens drift (se även punkt 2.3).

Anses bostaden onormalt stor, skall existensminimibeloppet fastställas efter kostnaden för bostad av normal storlek. Är bostaden större än "normal" men kostnaden så låg att "normal" bostad inte kan erhållas för lägre belopp, får undantagsvis även i sådant fall existensminimum fastställas med ledning av den faktiska kostnaden. Det vid skatteavdrag förbehållna beloppet kan även tillfälligt höjas över existensminimum, så att den skattskyldige erhåller rådrum att nedbringa kostnaden genom att hyra ut en del av bostaden (se punkt 5.1).

Med faktisk bostadskostnad avses exempelvis hyra efter avdrag av bostadsbidrag, t ex kommunalt bostadstillägg.

4.2 Måste skattskyldig, hans maka eller hemmavarande minderårigt barn enligt läkarintyg föra särskild diet, som medför extra utgifter för kost, bör tillägg till normalbeloppet göras i skälig omfattning.

Efter prövning i varje särskilt fall får tillägg göras för förhöjda levnadskostnader som barn, i synnerhet äldre, kan åsamka familjen. Med äldre barn i detta sammanhang avses barn som under inkomståret uppnår minst 10 års ålder. Härvid beaktas att normalbeloppet och tillägg till detta inte i något fall får överstiga det avdrag som vid taxeringen kan medges för varje barn utan egen inkomst, dvs högst 2 500 kr.

4.3 Om skattskyldiga, som åtnjuter fritt vivre, såsom hemmasöner, hemmadöttrar eller hembiträden, i udantagsfall befinnes böra få extra avdrag för nedsatt skatteförmåga på grund av existensminimum, bör som normalbelopp anses de i skattetabellerna angivna värdena för fritt vivre med tillägg av skäligt belopp för vissa nödvändiga utgifter.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:36

4.4 Beträffande avvikelser från normalbeloppen hänvisas i övrigt till anvisningarna till 50 § KL. Av vikt är att alla de förhållanden blir beaktade, vilka kan inverka på storleken av existensminimum i det enskilda fallet.

4.5 Med utgångspunkt i normalbeloppet och med beaktande av de avvikelser därifrån, som i det enskilda fallet kan förekomma, uträknas existensminimibeloppet.

Existensminimibeloppet får vad gäller preliminär skatt och taxering inte fastställas till högre belopp än summan av

1 grundavdrag
2 inkomst motsvarande den skattereduktion som kan komma att åtnjutas
3 inkomst motsvarande särskild skattereduktion som kan komma att åtnjutas
4 det avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga som enligt 50 § 2 mom tredje stycket KL kan beviljas.

4.6 Enligt anvisningarna till 41 § uppbördslagen skall lokala skattemyndigheten med ledning av bestämmelserna i 50 § 2 mom KL och anvisningarna till denna paragraf samt de normalbelopp för existensminimum, som fastställts enligt sistnämnda lagrum, ange den skattskyldiges existensminimum. Denna uppgift tjänar till ledning för taxeringsnämnden vid beräkning av det extra avdrag, vartill den skattskyldige vid taxering kan bli berättigad. Lokala skattemyndigheten skall till ledning för taxeringsnämnden lämna specifikation om hur existensminimibeloppet räknats ut. Denna specifikation skall upptaga de i punkt 4.5 nämnda faktorerna, nämligen

1 det grundavdrag lokal skattemyndighet räknat med
2 inkomst motsvarande den skattereduktion som kan antas komma att åtnjutas
3 inkomst motsvarande särskild skattereduktion som kan antas komma att åtnjutas
4 det extra avdrag vid taxering, som lokal skattemyndighet räknat med.

5 *Vid skatteavdrag förbehållet belopp*

5.1 Den lokala skattemyndigheten skall i sitt beslut ange *dels* fastställt existensminimibelopp, som regel för år, *dels* efter vilka grunder skatteavdrag skall verkställas. Om visst belopp för avlöningsperiod förbehålls den skattskyldige, bör detta som regel korrespondera med det fastställda existensminimibeloppet minskat med de inkomster, som den skattskyldige kan åtnjuta från annan än huvudarbetsgivaren, men avvikande förbehållsbelopp kan fastställas på sätt framgår av anvisningarna till 41 § uppbördslagen och av punkt 4.1 här ovan.

Invaliditetstillägg och invaliditetsersättning (fr o m 1975-07-01 handikappersättning) skall inte räknas in i förbehållsbeloppet.

Som exempel på sådana tillfälliga utgifter av ofrånkomlig natur, som avses

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:36

i anvisningarna till 41 § uppbördslagen, kan nämnas överskjutande bostadskostnad i det fall att den skattskyldiges hela bostadskostnad inte ansetts kunna inrymmas i existensminimibeloppet och att det därför ansett skäligt bereda den skattskyldige möjlighet att inom viss tid nedbringa bostadskostnaden. Även amortering av bostadslån räknas hit. Ett annat exempel på sådana tillfälliga utgifter av ofrånkomlig natur utgör amortering av nödvändiga möbler, om risk föreligger för möblernas omedelbara återtagande, om amorteringen inte fullgörs. Att märka är att förbehållsbeloppet i dessa fall bör begränsas att avse viss kortare tid. Om förbehållsbeloppet skulle komma att överstiga summan av grundavdrag, en mot skattereduktion och särskild skattereduktion svarande inkomst samt högsta möjliga extra avdrag vid taxering, får i enlighet med vad som sagts i punkt 4.5 av sådan anledning någon höjning av existensminimibeloppet inte äga rum.

5.2 För makar gäller att frågan om existensminimum skall bedömas med hänsyn till makarnas gemensamma inkomster. Upprättat äktenskapsförord får ej medföra annan bedömning. Om båda makarna åtnjuter inkomst, bör deras gemensamma normalbelopp ligga till grund för beräkningen. Existensminimum bestämmes för makarna gemensamt och fördelas regelmässigt lika mellan dem. I den mån belopp för existensminimum inte kan utnyttjas av den ena maken, tillgodoräknas det den andra maken. Med utgångspunkt i ett på detta sätt framräknat existensminimum fastställes förbehållsbelopp för var och en av makarna. Det ovan sagda gäller även som regel beträffande två skattskyldiga, som från taxeringssynpunkt är att betrakta som ensamstående, om de sammanlever med gemensamt hushåll.

5.3 Frågan om tillämpning av bestämmelserna om existensminimum har varit uppe till behandling i riksdagen bl a under 1970 års vårsession.

Med anledning av väckta motioner har bevillningsutskottet i betänkande (1970: 31) uttalat följande.

> De av CFU fastställda normalbeloppen för existensminimum är avsedda att tjäna till ledning vid bestämmande av existensminimum i det enskilda fallet. De lokala skattemyndigheterna har således i praktiken möjlighet att med beaktande av nämndens anvisningar rörande avvikelse från normalbeloppen fastställa ett existensminimibelopp, som är högre än normalbeloppet men likväl inte får överstiga summan av gällande ortsvadrag och maximibelopp för avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga. Vid införsel är utmätningsmannen över huvud taget inte bunden av de av CFU fastställda normalbeloppen utan har vidsträckta befogenheter att i varje särskilt fall pröva hur stort belopp som skall förbehållas gäldenären. Enligt utskottet mening synes därför det av motionärerna aktualiserade problemet i regel kunna lösas inom ramen för gällande lagstiftning genom en generös tolkning av begreppet existensminium, där sociala och andra förhållanden motiverar detta.

Enligt RSVs mening kan den av utskottet rekommenderade generösa tolkningen av begreppet existensminimum ofta vara motiverad i fall där införsel för underhållsbidrag kombineras med beslut om existensminimum.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:36

1976 års skatte- och taxeringshandledningar från Riksskatteverket (RSV)

Skatte- och taxeringsförfattningarna 1976
Cirkapris 48:–
Utkommer i februari

Handledning för taxering 1976
Cirkapris 70:–
Utkommer i mars

Handledning för taxering av rörelse 1976
Cirkapris 60:–
Utkommer i mars

Handledning för särskild fastighetstaxering 1976
Cirkapris 18:–
Utkommer i februari

Författningar om uppbörd m m 1976
Cirkapris 24:–
Utkommer i mars

Författningar om folkbokföring m m 1976
Cirkapris 24:–
Utkommer i mars

Beställ publikationerna i bokhandeln eller direkt från
Liber distribution, Förlagsorder, 162 89 VÄLLINGBY

LiberFörlag

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:36